

Aprilvår vid Menhammarsviken

Karl-Erik Fridzén

Morgonen den 10 april 2002 var kylig men vindstill och helt molnfri då jag steg av bussen vid Rastaborg. Från parken hördes bofinkarnas drillar och när jag sedan rundade knuten vid stallet på väg norr ut mot Menhammarsviken hörde jag en dubbeltrast sjunga klart och vackert från skogsåsen framför mig.

När den såg att jag stannade på vägen för att lyssna avbröt den sången och flög skyggt sin väg. Nere i granskogen vid sista backen mot fälten fick jag också höra taltrasten sjunga, min första för året. När jag kom ut på de stora fälten mot golfbanan värmdes solen riktigt skönt.

Tre sångsvanar betade fredligt tillsammans med fyra rådjur den späda grönskan öster om vägen och över åkrarna mot Myra gård spelade tofsvipor med dunkande vingslag under halsbrytande volter och kvicka kast. Över tuvångarna väster om vägen sjöng flera ängspip-lärkor som efter spelflykten satte sig på staketet vid vägkanten där de kunde studeras fint i solskenet. Plötsligt flög enasantupp skrockande upp från dikeskanten och flög ut mot buskridån där den landade i det gula fjolårsgräset. Kanske var det samma tupp som jag stötte förra året på

ungefär samma plats. Bland den rikliga mängden av gåsspilling som låg på den kortklippta golfbanan sprang en flock med starar och kajor omkring och letade efter något ätbart.

Morgonstillheten bröts då och då av rördrommens mäktiga basstämma från vassen utanför fågeltornet. Jag följde nu staketet mot tornet och råkade där stöta en enkelbeckasin som strax efter satte igång med att spelflyga i vida svängar över mig. Det var här vid hörnet där staketet viker av mot NNO som jag upptäckte citronärlan den 15 juni 2001. Den blev sedan årets stora fågelattraktion vid Menhammarsviken. Vissa vårar kan det vara svårt att utan stövlar komma torrskodd ut till fågeltornet men i år hade vattnet kring detta redan torkat upp. Men varför har man gjort grindhålet så trångt att man med svårighet kan ta sig igenom? För en korpulent person eller om man har ryggsäck på sig, är det helt omöjligt.

Uppe i fågeltornet slog jag mig ner på min stolryggsäck och njöt av den härliga morgonen. I vassbården till höger om tornet jagade tre sävsparvar varandra fram och tillbaka. Från en dypöl rakt framför tornet där svärdsiljebbladen börjat sticka upp likt gröna tungor hördes en kör av åkergrödor som på avstånd påminde om ett avlagset orrspel. En fiskgjuse kom in över viken från väster

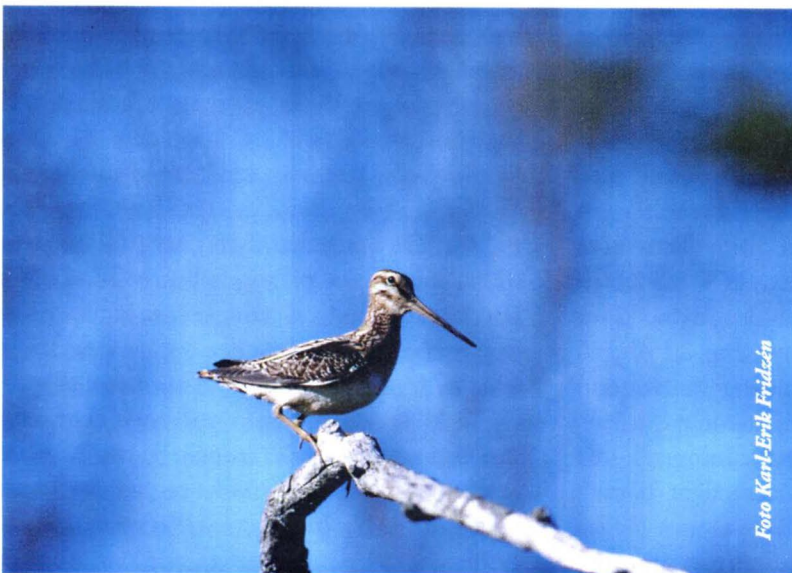

Foto Karl-Erik Fridzén

Enkelbeckasin vid Menhammarsviken

och gjorde ett varv, men fann inget som det lönade sig att ryttla på, så den drog sig därifrån ganska snart. Ute på viken låg flera par skäggdoppingar, två par knipor, fyra knölsvanar och en flock viggas som dök längs vasskanten närmast fågeltornet. Sothöns låg parvis längs hela stranden ända bort mot Menhammars stuteri.

Plötsligt kom salskrakar inflygande och landade på vattnet framför tornet där de dök en stund, men simmade sedan in bakom vassen där stora diket i öster mynnar ut i viken. Därifrån hördes också rördrommen då och då. Lite

längre bort mot Menhammar hördes ytterligare en rördrom. Efter varje tutande hördes från denna fyra, fem efterhostningar, det lät mycket underligt. Brunna kärrhöken fanns också på plats med två honor och en hane som ibland gjorde en sväng åt fälten i öster och sedan tillbaka mot vassen utanför Yttersta, där de ofta satte sig i någon buske och spanade. Vid middagstid kom ett par småskrakar flygande från sydost och landade i viken, där sedan tidigare två par storskrakar legat och fiskat. Att få se samtliga tre svenska skrakarter samma dag vid Menhammarsviken var en trevlig överraskning. Två par grågäss och flera par kanadagäss fanns också i viken. De senare var ständigt i fejd med varandra under högljudda rop. Över skogen söder om viken seglade två ormvråkar, men sedan hände inte så mycket. När jag suttit närmare fyra timmar i fågeltornet och druckit ur mitt kaffe, tyckte jag att det var dags att röra på mig och följde de södra strandängarna västerut bort mot Menhammar.

Framkommen till stora kraftledningen hörde jag att en korp var orolig över något borta i skogen söderut. Högt uppe över skogen får jag se en korp som mobbar två havsörnar, som varv efter varv stiger allt högre. De drar sig mot viken

Rördrommen tutar

rakt över mig och det visar sig vara två gamla vitstjärtade fåglar. Sakta seglar de bortöver ängarna förbi Huvududden där de försvinner som små märkliga prickar mot Färingsö, sedan korpen lämnat dem ifred. Det märkliga är att jag den 25 april år 2001 såg två gamla havsörnar på exakt samma plats då de under höga rop jagade varandra bort mot norra Färingsö precis som de här. Var hör dessa örnar hemma någonstans?

Efter denna härliga syn gick jag sedan tillbaka mot busshållplatsen vid Rastaborg följande den nyanlagda vägen som går under kraftledningen genom skogen. Mitt på skogen började båda korparna varna och jag upptäckte då att de åter häckade i samma kraftledningsstolpe som år 1993, då jag första gången fann deras bo i trakten. De har sedan flyttat över till en annan stolpe bakom det nybyggda huset Grind där de bodde ett år. Under de senaste åren har korparet haft sitt bo i en stolpe på den öppna strandängen ända nere vid sjön, långt från närmaste skog.

Tack vare att jag uppfattade korparnas varningsrop och hade korppluggarna öppna så fick jag se havsörnarna vilka jag annars kanske hade missat. Nu blev det i stället en verkligt fin avslutning på denna härliga april dag, som jag länge kommer att minnas.